

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษารูปแบบการจัดการ โഴ้อุปทานของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัด อ.ละแม จ. ชุมพรครั้งนี้ เป็นการใช่วิธีวิจัยทั้งเชิงสำรวจและเชิงคุณภาพ โดยมีเครื่องมือในการวิจัยคือ การสังเกตการณ์ การสนทนา ประกอบกับแบบสอบถามเพื่อหารูปแบบของการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มเกษตรกรทุ้งควัด อ.ละแม จ. ชุมพรเพื่อการส่งออกกล้วยหอมทองไปยังประเทศญี่ปุ่น

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัดจำนวน 21คน และเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทอง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร จำนวน 400 คน

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Study) โดยการศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสารวิชาการ วารสาร บทความ วิทยานิพนธ์ ผลงานและรายงานที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาอ้างอิงประกอบการศึกษา

2. ศึกษาวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัด และกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตกล้วยหอมทอง อ.ละแม จ.ชุมพร โดยใช้แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ชุดคือ ชุดที่ 1 แบบสอบถามกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัด (ผู้จัดหา) และชุดที่ 2 แบบสอบถามเกษตรกร ที่สร้างขึ้นจากการประมวลความรู้ที่ได้จากแนวคิด ทฤษฎี การทบทวนวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็นชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัด เนื้อหาในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งแบ่งตาม เพศ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 ลักษณะการดำเนินงานในระบบห่วงโซ่อุปทาน แยกออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ลักษณะการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัดภายใต้โครงการ เกษตรที่ดี (GAP) ในการดำเนินการด้านระบบห่วงโซ่อุปทาน แบ่งออกเป็นลักษณะการทำธุรกิจ (จัดหา)

ส่วนที่ 2 การจัดการผลผลิตก่อนและขณะจัดส่ง

ส่วนที่ 3 การจัดเก็บสินค้า การกำหนดราคาสินค้าและปริมาณในการซื้อ – ขาย ปัญหาและ อุปสรรคและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับเกษตรกร

คำถามเกษตรกร เนื้อหาในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตาม เพศ อายุ ระยะเวลาในการ ประกอบอาชีพทางการเกษตร ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 ลักษณะทั่วไปในการผลิตภายใต้โครงการการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) ด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ประกอบด้วยคำถามแบบ (Rating Scale) โดยกำหนดระดับปัญหาการที่เกิดขึ้นในการ จัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ออกเป็น 5ระดับ

5	หมายความว่า	ระดับปัญหามีมากที่สุด
4	หมายความว่า	ระดับปัญหามีมาก
3	หมายความว่า	ระดับปัญหามีปานกลาง
2	หมายความว่า	ระดับปัญหามีน้อย
1	หมายความว่า	ระดับปัญหามีน้อยที่สุด

ในการแปลความหมายครั้งนี้ ผู้วิจัยแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ค่าคะแนน กลาง (Mid Point) ตามแนวคิดของเบสต์ (Best, 1981:182) ดังต่อไปนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	น้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันของเกษตรกรเป็นปัจจัย ที่มีผลต่อปัญหาในการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

ส่วนที่ 5 การสังเกตการณ์ความเชื่อมโยงของห่วงโซ่อุปทานระหว่างกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควาศักกับเกษตรกร

ส่วนที่ 6 รูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกล้วยหอมทองเพื่อการส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่น

การทดสอบเครื่องมือ

1. ผู้ศึกษาได้ทำการสร้างแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (IOC) ปรากฏว่าได้ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามทั้งฉบับของ กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควาศัก เท่ากับ 0.75 และของเกษตรกรได้เท่ากับ 0.93 และผู้ศึกษาได้นำไปทดสอบ Tryout หรือทดลองตรวจสอบความถูกต้อง และทดสอบความเข้าใจคำถามในแบบสอบถาม และนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มประชากรจริง

2. ผู้ศึกษาได้ทดสอบแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่อำเภอละแม จังหวัดชุมพร จำนวน 30 ตัวอย่าง ผลออกมาพบว่าเกษตรกรมีความเข้าใจในข้อคำถามเป็นอย่างดี ตรงต้องตามวัตถุประสงค์ จึงนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบและปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง จึงเชื่อมั่นได้ว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้

3. ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (IOC) ปรากฏผลค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับสำหรับกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควาศัก คือ 0.75 และสำหรับเกษตรกร คือ 0.93 และรายข้อสูงกว่า 0.5

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แจกแบบสอบถามกับกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควาศักและกลุ่มเกษตรกรทำสวนกล้วยหอมทอง อ.ละแม จ.ชุมพร

2. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เมื่อกลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วจึงตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของคำตอบ เพื่อป้องกันแบบสอบถามที่กลับคืนมาไม่สมบูรณ์

3. ใช้การสังเกตและพูดคุยประเด็นการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งสอบถามถึงเหตุและผลในการตอบแบบสอบถามเพื่อประกอบการวิเคราะห์ในส่วนที่ 5 และที่ 6 รวมถึงการอภิปรายผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. รวบรวมแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์
2. ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้ค่าทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยหาค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. การหาค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร ทำให้ทราบถึงลักษณะทั่วไปของกลุ่มประชากรในปัจจุบันด้าน เพศ สถานภาพ ความรู้ ความเข้าใจการจัดการคุณภาพ (GAP) ปัญหาในการจัดการคุณภาพ (GAP) และลักษณะในการดำเนินการในระบบห่วงโซ่อุปทาน นำมา พรรณนาและอภิปรายผลการศึกษา
5. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานดังนี้
  - 5.1 สถิติวิเคราะห์ค่าที (Independent t-test) ใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน เพื่อทดสอบสมมติฐาน ด้านเพศ
  - 5.2 สถิติวิเคราะห์แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis of variance) ใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม เพื่อทดสอบสมมติฐาน ด้านอายุ และด้านประสบการณ์ของเกษตรกร